

Starkströmsförordning (2009:22)

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter i anslutning till ellagen ([1997:857](#)) om elsäkerhet i fråga om elektriska anläggningar och anordningar som är avsedda att anslutas till sådana anläggningar.

Ytterligare föreskrifter om elsäkerhet finns i elinstallatörsförordningen ([1990:806](#)) och i förordningen ([1993:1068](#)) om elektrisk materiel.

Definitioner

2 § I denna förordning avses med

starkströmsanläggning: en elektrisk anläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för personer eller egendom,

anordning: elektrisk utrustning där el används och som är avsedd att anslutas till en starkströmsanläggning,

svagströmsanläggning: andra elektriska anläggningar än starkströmsanläggningar,

lågspänning: nominell spänning upp till och med 1 000 volt växelspanning eller upp till och med 1 500 volt likspänning, och

högspänning: nominell spänning över 1 000 volt växelspanning eller över 1 500 volt likspänning.

3 § Starkströmsanläggningar indelas i denna förordning i anläggningar för högspänning och anläggningar för lågspänning.

Skyldigheter

Grundläggande skyldigheter

4 § Innehavaren av en starkströmsanläggning eller anordning ska fortlöpande kontrollera att anläggningen eller anordningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada.

5 § Innehavaren av en starkströmsanläggning eller anordning ska se till att arbete som utförs på eller i anslutning till anläggningen eller anordningen sker på ett sådant sätt och utförs av, eller under ledning av, personer med sådana kunskaper och färdigheter att betryggande säkerhet ges mot person- eller sakskada.

Anmälningar

6 § Den som avser att bygga en starkströmsanläggning för en spänning av högst 1 000 volt mellan fasledare ska för samråd om lämpliga skyddsåtgärder anmäla detta till innehavaren av en sådan befintlig starkströmsanläggning som avses i [9 kap. 3 §](#) ellagen ([1997:857](#)).

7 § Den som avser att ta en kontaktledning för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller trådbussdrift i bruk ska anmäla detta till Elsäkerhetsverket.

8 § Den som är innehavare av en nätkoncession enligt ellagen ([1997:857](#)) eller en starkströmsanläggning för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller trådbussdrift ska utan dröjsmål till Elsäkerhetsverket anmäla

1. olycksfall i den egna starkströmsanläggningen som inträffat på grund av el samt allvarliga tillbud till sådana olycksfall, och

2. driftstörningar i den egna starkströmsanläggningen som kan ha väsentlig betydelse för elsäkerheten.

9 § Den som avser att påbörja arbete med att dra fram en starkströmsledning inom ett område för sjötrafik ska anmäla detta till Sjöfartsverket. När arbetet avslutats ska ledningens innehavare anmäla till Sjöfartsverket hur ledningen slutligen har placerats.

Drifttillstånd

10 § En högspänningsledning, som ingår i en direktjordad anläggning där det vid enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere, får inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd). Ett drifttillstånd får meddelas endast om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada.

Ett drifttillstånd får begränsas till att gälla för viss tid.

Drifttillstånd enligt [första stycket](#) behövs inte om högspänningsledningen är en kontaktledning för järnvägsdrift.

Starkströmsledningar inom område med detaljplan

11 § Om en luftledning för starkström har dragits fram med stöd av nätkoncession inom ett område och en detaljplan antas för området, är ledningens innehavare efter beslut av Elsäkerhetsverket skyldig att vidta de ändringar av ledningen som är nödvändiga från elsäkerhetssynpunkt med hänsyn till områdets bebyggande.

12 § Om det inom ett område finns en luftledning för svagström och en luftledning för lågspänning och en detaljplan antas för området, är lågspänningsledningens innehavare efter beslut av Elsäkerhetsverket skyldig att vidta de ändringar av ledningen som är nödvändiga från elsäkerhetssynpunkt.

Starkströmsledningar inom området för trafik

13 § En luftledning för starkström ska placeras så och ha sådan beskaffenhet att den inte kan medföra risk eller hinder för trafiken på grund av el eller ledningens placering, om den byggs

1. inom området för en befintlig eller planerad allmän väg eller en enskild väg som hålls öppen för trafik,
2. inom eller invid ett område för järnväg, eller
3. inom ett område invid en flygplats.

En ledning som avses i [första stycket 3](#) får dock aldrig placeras närmare än 4 000 meter från den referenspunkt som har bestämts för en flygplats av den som har inrättat flygplatsen.

14 § En luftledning för starkström eller ledning för starkström i vatten, som byggs inom ett område för sjötrafik, ska placeras så och ha sådan beskaffenhet att den inte kan orsaka risk eller hinder för trafiken på grund av el eller ledningens placering.

Tillsyn

15 § Elsäkerhetsverket är tillsynsmyndighet enligt [12 kap. 1 § första stycket](#) ellagen ([1997:857](#)) när det gäller frågor om elsäkerhet.

Bestämmelser om vissa befogenheter för tillsynsmyndigheten finns i [12 kap. 2, 3, 4](#) och [5 §§](#) ellagen.

Bemyndiganden

16 § Elsäkerhetsverket får i den utsträckning som behövs för att förebygga person- eller sakskada på grund av el meddela föreskrifter om

1. beskaffenhet, placering, provning, kontroll, besiktning, brukande och skötsel av elektriska starkströmsanläggningar och anordningar samt om arbete på eller i anslutning till sådana anläggningar och anordningar,
2. skyldighet för den som vill uppföra, ändra eller ta bort en starkströmsanläggning eller anordning för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller trådbussdrift att skriftligen anmäla detta till Elsäkerhetsverket eller att anmäla till myndigheten när en sådan anläggning är utförd,
3. hur luftledningar för starkström inom ett område för en befintlig eller planerad allmän väg, för vilken en arbetsplan har blivit utställd eller fastställd, eller en enskild väg som hålls öppen för trafik får dras fram och om särskilda skyddsåtgärder för sådana ledningar,
4. hur luftledningar för starkström och starkströmsledningar i vattnet inom områden för sjötrafik får dras fram och om särskilda skyddsanordningar och varningsskyltar för sådana ledningar,
5. hur luftledningar för starkström inom ett område för järnväg som inte avser järnvägens behov får dras fram och om särskilda skyddsanordningar för sådana ledningar,
6. hur luftledningar för starkström får dras fram i närheten av flygplatser,
7. hur friledningar för högspänning får dras fram inom ett område med detaljplan, om särskilda skyddsanordningar för sådana ledningar samt om det minsta avståndet mellan en sådan ledning och en byggnad där ledningen inte ska föras in,
8. det minsta avståndet mellan en luftledning för högspänning, som dras fram inom ett område utan detaljplan och vars sträckning inte har prövats i ett ärende om koncession, och en byggnad, tomtplats eller trädgård, och
9. hur starkströmsledningar ska anordnas i förhållande till ledningar för svagström.

Innan Elsäkerhetsverket meddelar föreskrifter enligt [första stycket 2–6](#) ska samråd ske med Transportstyrelsen och, om det gäller föreskrifter enligt [första stycket 4](#), Sjöfartsverket. När det gäller militära flygplatser ska samråd om föreskrifter enligt [första stycket 6 i](#) stället ske med Försvarmakten.

17 § Transportstyrelsen får i den utsträckning som behövs för att förebygga person- eller sakskada på grund av el eller risk för hinder för trafiken meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet för den som avser att påbörja ledningsdragning

1. inom ett område för en planerad eller befintlig allmän väg eller en enskild väg som hålls öppen för trafik,
2. inom ett område för järnvägstrafik, eller
3. inom ett område invid en flygplats.

Innan Transportstyrelsen meddelar föreskrifter enligt [första stycket 3](#) ska samråd ske med Försvarmakten i fråga om anmälningsskyldighet för den som avser att påbörja ledningsdragning inom ett område invid en militär flygplats. 18§ Sjöfartsverket får meddela närmare föreskrifter om hur anmälningsskyldigheten enligt [9 §](#) ska fullgöras.

19 § Försvarmakten får i den utsträckning som behövs för att förebygga person- eller sakskada på grund av el eller risk för hinder för trafiken meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet för den som avser att påbörja ledningsdragning inom ett område som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt. Förordning (2010:531).

20 § Elsäkerhetsverket får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om undantag från bestämmelserna i [4–8](#) och [10 §§](#), [13 § första stycket](#) och [14 §](#).

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i enskilt fall besluta om undantag från [13 § andra stycket](#). Styrelsen får också meddela föreskrifter om avgifter för prövning av en ansökan om undantag. Förordning (2010:1614).

Ansvar

21 § Bestämmelser om ansvar vid överträdelser av denna förordning eller föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen finns i [13 kap.](#) ellagen ([1997:857](#)).

Överklagande

22 § I [22 a §](#) förvaltningslagen ([1986:223](#)) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt [10–12 §§](#) får dock inte överklagas.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

2009:22

1. Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2009, då förordningen ([1957:601](#)) om elektriska starkströmsanläggningar ska upphöra att gälla.
2. Om en sådan anläggning som avses i [10 §](#) har tagits i bruk före den 1 mars 2009 och inte har krävt drifttillstånd enligt den upphävda förordningen, ska drifttillstånd anses ha meddelats för anläggningen enligt denna förordning vid dess ikraftträdande. Tillståndet ska gälla tills vidare, om inte Elsäkerhetsverket före utgången av år 2011 i det enskilda fallet har beslutat att det ska gälla för viss tid.

2010:531

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2010.
2. För sådana militära skyddsområden som avses i punkten 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till skyddslagen ([2010:305](#)) gäller [19 §](#) i sin äldre lydelse.